

Український державний університет залізничного транспорту

Затверджено
на засіданні кафедри економіки та
управління виробничим і комерційним
бізнесом
прот. № від 2024 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

Управління бізнесом

I семестр 2024-2025 навчального року

освітній рівень другий (магістр)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

освітня програма: - Підприємництво (П)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектор: Воловельська Ірина Валеріївна

Контакти : volov_iv@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: вівторок 08⁰⁰ – 10⁰⁰

Управління бізнесом

Команда викладачів:

Лектор: Воловельська Ірина Валеріївна

Контакти : volov_iv@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: вівторок 08⁰⁰ – 10⁰⁰

Агресивна конкурентна боротьба, відсутність законодавчої бази по забезпеченню підприємницької діяльності й охороні інтелектуальної власності, нерозвиненість ринку страхових послуг, практична відсутність ціннісних орієнтирів, нестабільність податкової політики, активний розвиток інформаційних технологій та ін. – всі ці фактори вимагають постійної уваги. Проблема ефективного управління бізнесом стає першочерговим завданням, а забезпечення ефективного управління на підприємстві стає умовою стабільної роботи, гарантією незалежності та успішного розвитку не тільки підприємства але й усієї країни.

Все це вимагає теоретичного осмислення для підготовки практичних рекомендацій подолання існуючих проблем.

На сьогоднішній день під поняттям «бізнес» слід розуміти не тільки «справу», або промисел, а й підприємницьку діяльність, спрямовану на виробництво та реалізацію товарів, робіт, послуг, або іншу дозволена законом діяльність з метою отримання прибутку. Цією діяльністю займається господарюючий суб'єкт (фізична чи юридична особа), якій належить підприємство.

Таким чином, не викликає сумнівів необхідність створення системи управління бізнесом на кожному підприємстві.

Така система повинна бути комплексною і спрямованою на досягнення максимально ефективної роботи підприємства на основі мінімізації або нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз підприємства на основі розробленого та реалізованого комплексу заходів економічного, правового та організаційного характеру.

У зв'язку із цим розглянуто поняття цілей, задач та функцій управління, особлива увага приділена «школам управління». Також цілий розділ присвячено технологіям прийняття управлінських рішень, у тому числі прийняттю управлінських рішень в конфліктних ситуаціях і ситуаціях ризику.

Управлінська діяльність, як і будь-яка інша діяльність, може характеризуватися різним рівнем її якісних параметрів, виконуватися з більшою чи меншою ефективністю. Це визначається багатьма факторами, але в першу чергу залежить від тих особистісних і професійних якостей керівника, необхідність в яких визначається змістом і характером управлінської діяльності.

Це викликало необхідність поглибленого розгляду психологічних особливостей керування бізнесом, а також поняття етики бізнесу і корпоративної культури.

Значний вплив на управління бізнесом підприємства мають питання управління виробництвом та відповідно конкурентоспроможністю підприємства. Щоб підприємство працювало ефективно, ним необхідно грамотно керувати. Тому в даному курсі розглядаються такі моделі керування виробництвом, як «бережливе виробництво» та «б сигм».

Необхідно відзначити той факт, що в наявній навчальній літературі з питань управління бізнесом, дане поняття розглядається в різних варіаціях, таких, як менеджмент, вузькоспрямований психологічний підхід, або управління, яке направлене лише на одну ціль (наприклад мінімізацію витрат), або управління фінансами, виробництвом тощо. Але в жодному з них поняття управління бізнесом не розглядається в комплексі всіх перерахованих вище аспектів.

Поняття управління бізнесом розглядається не тільки з теоретичної позиції його визначення, але й з боку практичного застосування всіх наведених методів на рівні підприємства.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

ЗК1 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК2 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК3 Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва.

СК4 Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить відкриття власного бізнесу, максимально ефективна його робота за рахунок мінімізації або нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз на основі розробленого та реалізованого комплексу заходів економічного, правового та організаційного характеру, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях управління бізнесом на підставі формулювання уявлення про необхідність управління бізнесом в умовах агресивного зовнішнього середовища, та формування навиків у застосуванні основних прийомів та методів управління у сучасному житті та бізнесі.

Новизна: в використанні комплексного підходу щодо процесів управління бізнесом на підставі системи прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику за допомогою поглибленого розгляду психологічних особливостей керування бізнесом, поняття етики бізнесу і корпоративної культури.

Причому поняття управління бізнесом розглядається не тільки з теоретичної позиції його визначення, але й з боку практичного застосування всіх його складових, а також методів протистояння кризовим явищам та підвищення ефективності роботи підприємства. Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто – у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів управління бізнесом та практичні рекомендації з його просування. А також дає можливість використання отриманих знань у подальшому навчанні та роботі на підприємстві; можливість самостійного контролю студентами власних знань, можливість використання в цілях самоосвіти.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки проєкту. У рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

Практичні заняття курсу передбачають виконання групових проєктів з розробки конкретних заходів управління бізнесом (групи від 3х до 5 осіб) та презентацію власних проєктів в кінці курсу. Проєкт фіналізується короткою роботою. Виконання завдання супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій. Ось деякі з них: Чому українським підприємствам сьогодні неможливо здійснювати діяльність без застосування певних інструментів управління бізнесом?

- 1) Яка нормативно-правова документація та законодавчі акти існують у сфері підприємництва в Україні та світі?
- 2) Яким чином покращити розвиток сфери бізнесу в Україні та світі?
- 3) Якими будуть ваші рекомендації та ваше бачення застосування інструментів управління бізнесу ?

Лекції та практичні заняття

	Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема практичних занять
1	4	Вступ в управління бізнесом	2	Школи управління.
2	5	Психологія управління бізнесом	2	Комунікації. Методи психологічного впливу
3	5	Прийняття управлінських Рішень. Особливості прийняття рішень на підприємствах залізничного транспорту	3	Методика прийняття управлінських рішень. Характеристика управлінських рішень для підприємств залізничного транспорту
4	4	Управління конкурентоспроможністю бізнесу	2	Антикризове управління бізнесом
5	4	Управління виробництвом	2	Моделі управління
6	4	Управління персоналом	2	Грейдинг
7	4	Управління фінансами	2	Управління формуванням фінансових ресурсів
Іспит с дисципліни				

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D

ЗАДОВІЛЬНО - 3	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

№п/п	Вид самостійної роботи
1	Робота з конспектом лекцій, додатковою літературою з метою підготовки до семінарських і практичних занять
2	Робота з основною та додатковою літературою з метою підготовки публікацій та доповідей на наукових конференціях

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування інструментів управління бізнесом. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 20 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями та стислою презентацією виконаного завдання. **Максимальна сума становить 40 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання. **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

- Студент отримує іспит за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає підсумковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Програмні результати навчання:

- RH2 Визначати, аналізувати проблеми підприємництва та розробляти заходи щодо їх вирішення.
- RH7 Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва
- RH8 Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень
- RH9 Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької діяльності

Команда викладачів:

Воловельська Ірина Валеріївна (<https://kart.edu.ua/staff/volovelska-iv>) – лектор з питань управління бізнесом. Науковий ступінь кандидата економічних наук присуджено в 2009 році. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д 64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» на тему: «Вибір оптимальної інноваційної стратегії підприємств залізничного транспорту» (науковий керівник - професор Дикань В. Л.).

Напрямки наукової діяльності: економічна безпека підприємства в умовах невизначеності; економічна психологія; питання управління бізнесом; обґрунтування господарських рішень; інноваційна діяльність та стратегічні напрямки розвитку підприємств.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаток 1

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

- 1 Надайте визначення поняття «управління».
- 2 У чому полягає мета управління?
- 3 У чому полягає зміст процесу управління?
- 4 Назвіть підходи розвитку теорії і практики управління.
- 5 Назвіть другу назву ситуаційного підходу.
- 6 Якщо придатність різних методів в управлінні визначається ситуацією, то це ...?
- 7 Якщо керівники повинні розглядати організацію як сукупність взаємопов'язаних елементів, то це ...?
- 8 Якщо сутність поняття управління тлумачиться як безперервна серія взаємопов'язаних управлінських функцій, то це ...?
- 9 Назвіть ключові функції управління підприємством.
- 10 При якій системі управління існувало директивне планування «зверху - вниз»?
- 11 Системний підхід в психології управлінського розвитку особистості керівника розглядає:
- 12 Дотримання етичних норм у бізнесі -це:
- 13 Вольова спрямованість - це:
- 14 Культурне середовище характеризується деяким поділом по групах факторів, які безпосередньо на неї впливають, ці фактори:
- 15 Під стилем керівництва розуміється?
- 16 Прийнято виділяти 3 основні стилі керівництва:
- 17 Гнучкий стиль керівництва, це коли:
- 18 Інтегруючий стиль керівництва, це коли:
19. Основна мета демократа:
- 20 Як називаються керівники, основна мета яких не допустити конфлікти в колективі?
- 21 В критерії Лапласа передбачається, що:
- 22 Мінімакс це інша назва критерію...
- 23 Суть якого з критеріїв полягає в досягненні мінімального ризику?
- 24 Який з критеріїв встановлює баланс між випадками крайнього оптимізму і крайнього песимізму зважуванням обох способів поведінки з відповідними вагами
- 25 Статистичний метод оцінки ризиків застосовується:
- 26 Метод ігор – це:
- 27 Імітаційне моделювання використовують у випадках, коли:
- 28 Математичне очікування — це:
- 29 Дисперсія випадкової величини — це: